

Ք Ա Ռ Ա Ս Ն Ա Մ Ե Ա Յ Ց Ո Բ Ե Լ Ե Ա Ն

* ԾԱՀԱՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒ ՄԱՏԻՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ

1907-1947

ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱՏՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԵԽԻ ՏԱՆ ԿԱԼԿԻՈՅ

ՎԵՀ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Սուրել կը երատակենք բազմատաղանդ դաստիրակակ, գրագետ եւ իմաստակեր Պ. Շահան Պերպէրեանին Տոբելինական Յայտարարութիւնը: Պ. Շահան Պերպէրեան այլապէս կը օանագրզու Միոնի, որուն տաղանդաւաս ու հաւատարիմ աւխատառը եղաւ տարիներով: Խակ ժառա. Վաժտարանի եւ Ընծայարանի մեջ իմաստափրական եւ հոգեբանական գօրաւոր դասերու իր աւանդումբ անվիճելի հեղինակութեամբ, ինչպէս իր բազմարի առաջեցներու նոյնպէս բովանդակ Միաբանութեան յարգանք էր պարտադրած:

Միոն կանոն Մրցոց Յակոբեանց Միաբանութեամբ կը մասնակցի հանրային այս ընդհանուր յարգանքին, եւ կը մատուցանք իր առաջին օնուհունութիւնները երախառականաց:

1907 Ապրիլի վերջը Պալսոյ Պէրպէրեան վարժարանի իմաստափրական ճիշդերու ամպիոնին վրայ իր մեծանուն հօր՝ նորոյ հանգուցեան ներէնու Քէրպէրեանին իրաշուրջ գետ տամարգեցած պատահանի՝ Եակ թագավանին կը լիր, քիչ ընդհանումներով՝ իր ասանապահան երեք տարիներու Յարիկի ՍՈՐՊՈՒԽնին մէջ — ուրեմն զիրէ մաս քառասուն տարի՝ Պոլիս, Գանիբէ, ապա Երուսաղէմ և այժմ Անթիլիան՝ Եական Պէրպէրեան երած է անխոնջ, բազմանուռ և հեղինակաւոր հմայիչ դասախոս մը իմաստափրական զիտութեանց: Անձնը որ հետեւան են իր գաղընթացքերուն պիտի վլային թէ անսեղմազ ինք՝ իմաստափրական ժամանակակիցներուն պիտի շատ աւելին իմաստափրական խորցնող ու համարող, մոռածութ կառուցանող մէջ եղած մեր մէջ, արզիկական ինքնուրույն և խօրաթափանց տեսութիւններով իմաստափրական գեղագիտութիւնը յառաջացնող միտք:

1911ի աշնաւ՝ Եական Պէրպէրեան դեռ քանամենայ, վկայուած Բարիկի Սորպսին զգութեան պացիութէնն, կը ստանձնէք Պոլսոյ Պէրպէրեան վարժարանին անօրէնութիւնը զոր տիրական ձեռնանապատճերու կամ ստանձնէք տարիներու Ստակուած լքել Պոլսոյ 1914ին Եական Պէրպէրեան իր եղածը Օնսիկ Պէրպէրեանին կամ կը հիմնէր Գանիբէ Պէրպէրեան վարժարանը զոր նոյնպէս իր եղած նեա միտիսին պիտի վարէր տասոց տարիներու: Պոլս թէ Գանիբէ Եական Պէրպէրեան իր գաղափարապաշտութեան և բարձր ազգասիրութեան շունչովը ոգեհերէով ոյն բազմարին նշանաւոր հաստատութիւնը հասցացած է սերունդները՝ որոնց իրէ ստացուած իր թանկ բարիք՝ իր խօստովանին իր մեծ դաստիրակի և բարյական ու իմացական առաջնորդի ազգեցութիւնը:

Իրավու կենդանի խօսքի տիրական արաւետագէտ՝ Եական Պէրպէրեան, վերջին քառասուն տարիներու ընթացքին՝ Պոլս թէ Բարիկ, Գանիբէ թէ Աղեքուանդրիա, Երուսաղէմ թէ Պուլքէ, Պէրպէր թէ Հակիմ Հակիմի Պէրպէրեան վարժարանը թէ Հակիմ Հակիմի Պէրպէրեան համար արժեցներու խանախանելզ բարուցած մը և հայ մակարային ստեղծագործութեանց հեղինակաւոր բացատրիչ մը կանգնացած է մեր երիտասարդ ստորունդներուն համար:

Դարձեաւ, հայ պարբերականներուն մէջ իր ստորագրած բազմաթիւ ստումնասիրութիւններովը, զրախոս-իմաստափրական փոքրերովը, քննադատական յօրուաներովը, ինչպէս նաև զեր քիչ թառով միայն լոյս առած իր առանձին հատութերովը Եական Պէրպէրեան կը ներկայանայ մեր այսորութ զրախութեան մէջ որպէս մասնաւորաբար՝ իմաստափրական հզրիտ ու կառութաւոր արձակի մը արժեու գրիէւ:

Միւս կոզի՞ւ առանց ասպարէցէն երամիշա մը ըլլալուն, կարծես տեղի լոկ իր երաժշտական ստեղծագործ յայտնի ասպանզի մզումին, Եական Պէրպէրեան յօրինած է մեր արդի բանաստեղծներու քերթուածներուն վրայ 80է աւելի քննաբերդական հտուներ և բազմամայն

խմբքներ, ինչպէս նաև երկու թատրոնական երկիր որոնք հրատարակուելով մեր երաժշտութիւնը պիտի հարստացնէին ևայ արդիական ինքնառափ ոճի մը զգեցիցի յայտնաթեամբ:

Դաքձեալ, իր երաժշտական խոր իմացումով՝ ոգեսրող ու մագնիսացնող վարիչ՝ Շահն Գերազերեան Գաւիրիքի մէջ թէ Երևուաղէմի ևայ երաժշտութեան անմռանալի համերգներ իրադործած է օրոնց մէջազգային համարակութեան և արևետափ քննադատներու մէջ տարածած են մեր ազգային երաժշտութեան հմայքը:

Արևետափ քննադատներու ուշադրութենք չեն վրիպած նոյնպէս Գարաբուեսի բարձր ըմբռնումի մը մէջ իր սուղդումները Գաւիրիք Օրերայի բնիմն վրայ:

Այսպէս, իմաստաւէր և զրագէտ, զառախօս և զառտիարակ, խօսքի ու գրչի վարպետ, բազմաբար արտեստագէտ տաղանգաստ այս անձնաւորութեան քառասուն տարիներու համբային ու ծակութային վասակին առջև, այսոյ իր բազմաթիւ աշակերտները երախտագէտ կացցման զգացման պարու կը համարին աղջային մեծարնքի ցոյց մը ընել հանգէպ իրեն, նախանձնութիւնն առնելով տանակատարելու իր հառանամեան կրական ու մատուրական զգաւունեալ բարեան:

Այս բարձր հոգանաւորութեամբ Մեծի Տան Կիլիկիոյ Վեհ. Տ. Տ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի և Համբայանաթեամբ Ծիրատաւայց բարիչն առաջնորդ Տ. Մամրէ Ա. Արքակոս Սիրունեանի նգիտուոսի մէջ հաղմուած են Յորբէինական Գառուոյ՝ ու Գերազերեան նախին սաներէ Յորբէինական Կեղը. Յանձնախօսւմբեր:

Յորբէինական Կեղը Յանձնախօսւմբը ծանա Գերազերեանի քառանամեայ Յորբէինականի տարի հոչակելով 1947 ը կ'առաջարէ Յորբէինար վարպետի բոլոր աշակերտներու և գնահատութերու մասնակցութեամբ իրեն միջայաբերել կմնացումար մը իր գրական և երաժշտական անտիպ գործեռու տպագրութեան և թերաւարու կամ պատրաստութեան վրայ գործին առարտման և երատարակութեան համար, ինչ որ կը հաւատայ թէ արդէքաւոր նպաստ մը պիտի ըլլայ մեր ազգային մշակոյթին:

Յորբէինական Կեղը Յանձնախօսւմբը ծանուածնելով յանչիկան 1947 Մայոս 11 ի Յորբէինական առաջն հանդիսութեան տօնակատարումը ի Գաւիրէ, միաժամանակ հզ Կ'ուզդ սփորտի զանացան ինդուններու մէջ գոտուոց՝ վաստակաւոր վարպետին բոլոր աշակերտներուն նոյնպէս կազմելու յորբէինական անդական մարմններ Յորբէինական հանդիսութեամբ և ընծայարքերութեամբ իրենց ևս մաս առնելու իրենց սիրեցեալ ուսուցչին հանգէպ արժանաւոր մեծարանքի այս ուռեցին:

ԾԱՀԱՆ ՊԵՐՊԵԼՄԵԱՆԻ ՅՈՒԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՒԱԿԱՆ ՅՈՒՁՆԱԽՈՂՄԲ ԳԱՀԻՐԷ

MEM. ADDRESS:

Comité du Jubilé SCHAHAN BERBERIAN

B. P. 305, Le Caire (EGYPTE)

Հեռացի, գուրիմ, դրամական կամ այլ հաւեռներ դրիի վերի հասցէին:

Ե Ա Հ Ա Ն Գ Ե Ր Գ Ե Ր Ե Ա Ն Ի Ե Ր Կ Ա Ս Ի Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր Բ

Ա. — Աւուշմասիրութեաններ, փոքքը և յօրուածներ լոյս տեսած՝ Պոլոյ՝ Ռոան և Թարաւալմին, Բարդիք՝ Զաւարեաց, Երևուաղէմի՝ Սիս և Գերութի՛ Անի պարբերաթիրեթերուն մէջ:

Բ. — Հաշտակաւած եկեւ — 1. Խօնիսառ Վարդպահ (անձ և զորք), Պուլքէ, 2. Փեղազիսակ Հարց (պրակտիկ), Երևուաղէմ, 3. Մեջ Ժամանակակիցներ, Երևուաղէմ, 4. Խօնիսառ Վարդպահ և Հայ Ծառօսուրինը, մահաւուլուակ, Ամերիկա:

Գ. — Անհայ զարեւ — 1. L'effort d'attention et l'effort musculaire chez les déments précoces (Ժամանելէ): 2. La méthode pathologique en psychologie (Ժամանելէ): 3. Մանկավարժական Համապարփիւն (հայերէն և Ժամանելէ): 4. Խօնիսակը և ուրիշ տրամախօսութիւններ, 5. Ամփիֆոն (Բարախան, քրմ, թօն Վալէքի): 6. Անին և Պարք (օրամախօսուրին, քրմ, թօն Վալէքի):

Դ. — Թերաւահան կամ պատրաստութեան զարեւ — 1. Էնբար իմաստախորհուած վիտուրեանց (ա. Հզերանաւորին, բ. Ցէներանաւորին, գ. Խամարդարեան պատրախին, կ. Քնանացնաւորին, է. Բարախանաւորին): 2. Խօր տօ՛ Խօր Խօրեւուր (ասդիմական տամասութիւններ): 3. Խեզագիտական Վիթապապառում (փորձ մը վելացիսական զանասանենու տամարաներուն): 4. Իրականացնին և Աւրան (փորձ հարանակն վելացիսական): 5. Ուշ և Կրաւս: 6. Զայց Եղանկարեան մասին: 7. Նիւքը և Օթքանականիրեան: 8. Համակարգեալ զիթեռով զանասանենու: 9. Սարապաւութեան բարդույցը: 10. Պարք ուղիս մեծ արուեստ: 11. Խմանասիրական իննեակ: 12. Աւոււացիծ համապատեր Հայ Արաւեսի: